

Vergaderjaar 2025–2026

31 865

Verbetering verantwoording en begroting

Nr. 293

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 januari 2026

Met de motie Mutluer c.s. heeft uw Kamer uitgesproken in te stemmen met decharge voor de jaarverantwoording 2024 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, onder de voorwaarde dat bij de begroting voor 2026 een aantal punten concreet worden uitgewerkt.¹ Met deze brief informeren wij uw Kamer, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van ons ministerie, over deze verzochte uitwerkingen. Wij gaan per onderdeel in op de stand van zaken en de uitwerking.

Essentiële informatie over doorlooptijden van individuele strafzaken wordt ketenbreed beschikbaar gemaakt, eventueel met nieuwe wetgeving en

Het inzetten van de wettelijke bevoegdheid van bewindspersonen om aanwijzingen te geven en regie te voeren ter bevordering van de bedrijfsvoering, zoals de logistiek verbeteren, definities harmoniseren en sturingsinformatie beter bijhouden, zonder daarbij de onafhankelijkheid van ketenpartners of de inhoudelijke behandeling van zaken aan te tasten.

Bij brief van 5 juni jl. zijn onze ambtsvoorgangers ingegaan op de bevindingen van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de prestaties van de strafrechtketen.² In die brief is aangegeven dat de organisaties in de strafrechtketen en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) samen werken aan een verbeterplan. Dit verbeterplan bestaat uit drie hoofdlijnen: (1) inzet op het wegwerken van de voorraden bij veel voorkomende criminaliteit en het verbeteren van de doorlooptijden bij zeden- en jeugdzaken; (2) maatregelen gericht op het wegnemen van knelpunten binnen de organisaties en op de koppelvlakken tussen de organisaties en (3) maatregelen gericht op versterking van de coördinatie, regievoering en verbeteren van het inzicht in de prestaties van de

¹ Kamerstuk 36 600 VI, nr. 153.

² Kamerstuk 29 279, nr. 974.

strafrechtketen, binnen de bestaande wettelijke kaders en bevoegdheden zoals uiteengezet in de brief aan uw Kamer van 29 januari 2024.³

Op 16 december jl. hebben wij een voortgangsbrief over de strafrechtketen aan uw Kamer verstuurd met actuele informatie over de doorlooptijden en de maatregelen die wij nemen om tot verdere verbeteringen te komen.⁴ In die brief wordt onder meer een laatste cijfermatig beeld geschetst van doorlooptijden van jeugd- en zedenzaken en de werkvoorraden van veelvoorkomende criminaliteit. Ook informeren wij u over de meerjarenagenda strafrechtketen en de stand van zaken van de hiermee getroffen maatregelen voor de verkorting van doorlooptijden van jeugd- en zedenzaken en de aanpak van werkvoorraden van veel voorkomende criminaliteit. Tot slot komen in die brief de maatregelen aan de orde die zijn genomen om de coördinatie- en regierol van het departement te versterken, en om beter inzicht te krijgen in de cijfers en de prestaties in de strafrechtketen.

Het uitvoeren van een uitvoeringstoets bij elk beleids- en wetsvoorstel en het delen van de uitvoeringstoetsen met de Kamer wordt standaard, en als hiervan wordt afgeweken, zal het ministerie dit duidelijk toelichten en verantwoorden («comply or explain»-principe).

Naar aanleiding van de vragen die gesteld zijn tijdens het WGO van 11 juni 2025 heeft de voormalig Staatssecretaris Rechtsbescherming de toezegging gedaan om toe te werken naar toepassing van uitvoeringstoetsen bij wetsvoorstellen die aan de Kamer worden gezonden, door intensiever te sturen op het gebruik van het Beleidskompas, waarvan de uitvoeringstoets een standaardonderdeel is. Daar waar geen uitvoeringstoets nodig is, bijvoorbeeld wanneer er geen consequenties voor de uitvoering zijn, zal dit expliciet worden aangegeven.

Er wordt momenteel volgens een verbeterplan gewerkt aan de verbetering van de uitvoeringstoetsen, waarbij de aanbevelingen van Algemene Rekenkamer worden meegenomen. In dit plan is ook de communicatie over het delen van de resultaten van de uitvoeringstoetsen met de Kamer meegenomen. Recent zijn een nieuwe werkwijze en nieuwe werkafspraken binnen het ministerie geïmplementeerd zodat uitvoeringstoetsen worden uitgevoerd voordat wetsvoorstellen naar de Kamer worden gestuurd. Dit alles gebeurt op basis van de wetgevingskalender. Vanaf het eerste kwartaal van 2026 wordt gewerkt met een uniforme oplegger die duidelijkheid van de uitkomsten van de uitvoeringstoets gaat bevorderen. Deze oplegger bevat de noodzakelijke elementen, zoals informatie over de personele en financiële consequenties. Naar verwachting zullen de overige verbeteringen van de uitvoeringstoetsen conform het plan in het derde kwartaal van 2026 geïmplementeerd zijn.

Het Openbaar Ministerie en de bewindspersonen zorgen ervoor dat slachtoffers de informatie krijgen waarop zij (wettelijk) recht hebben

Het is van groot belang dat de aan slachtoffers van strafbare feiten toegekende rechten in de praktijk worden nageleefd. Zo ook het recht op informatie. Het Openbaar Ministerie (OM) is in 2022 een verbetertraject ingegaan naar aanleiding van een eigenstandig intern uitgevoerde nulmeting. Hierbij heeft het OM ten aanzien van verschillende informatie-momenten verbeteringen doorgevoerd. Lopende dit verbetertraject is de Algemene Rekenkamer zijn onderzoek gestart naar slachtofferrechten, meer specifiek naar de naleving van de wettelijke informatieplichten door

³ Kamerstuk 29 279, nr. 836.

⁴ Kamerstuk 29 279, nr. 1005.

het OM. Het OM heeft de aanbevelingen die uit het onderzoek van de Algemene Rekenkamer volgden, aangegrepen om de reeds ingezette verbetering van slachtofferrechten waar nodig aan te vullen. Hiervoor is een verbeterplan opgesteld, op basis waarvan de Algemene Rekenkamer een vervolgonderzoek zal uitvoeren. Dit onderzoek zal als onderdeel van het verantwoordingsonderzoek op 20 mei 2026 naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Wij zullen uw Kamer in reactie op het Verantwoordingsonderzoek op de hoogte houden van de voortgang.

Fouten bij het verkeerd vermelden van namen van veroordeelden herstellen en herhaling in de toekomst voorkomen.

De Algemene Rekenkamer constateerde problemen met foutieve tenaamstelling van veroordeelden in vonnissen. Op 28 mei jl. informeerde de voormalig Staatssecretaris Rechtsbescherming uw Kamer over de aanpak hiervan.

Uw Kamer wordt met periodieke rapportages geïnformeerd over de voortgang van de aanpak. De eerste voortgangsrapportage Aanpak foutieve tenaamstelling in vonnissen heeft uw Kamer op 10 november jl. ontvangen.⁵ In deze voortgangsrapportage is aangegeven dat het maatschappelijke belang van een juiste vaststelling van de identiteit van verdachten in het strafproces groot is. De betrokken organisaties werken met urgentie aan het verbeteren van de aanpak. Bij de toetsing en afhandeling van de zaken wordt prioriteit gegeven aan zaken waarin een aanwijzing bestaat dat onschuldige burgers mogelijk nadelige gevolgen kunnen hebben ondervonden of waarschijnlijke daders ongestraft zijn gebleven. Daarnaast worden de mogelijkheden verkend voor een eenvoudigere procedure voor de herziening van onherroepelijke vonnissen. Ook start een onderzoek naar concrete maatregelen om de identiteitsvaststelling in de strafrechtketen te verbeteren, waardoor in de toekomst de kans op foutieve tenaamstellingen in vonnissen wordt verkleind. De tweede voortgangsrapportage heeft uw Kamer op 19 december jl. ontvangen, verzegeld door het rapport van de ADR.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F. van Oosten

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A.C.L. Rutte

⁵ Kamerstuk 29 279, nr. 1001.